

Cenzurat: Mitter.

K O H N O T T Ó

A ZSIDÓ NÉP JÖVŐJE

— ÁRA 2 KORONA —

A „JÖVÖNK” KIADÁSA

1 9 1 9

HELLER K. ÉS TÁRSA NYOMDA MŰINTÉZETE, NÉMET-UTCA 27

A „JÖVŐNK“

Magyarország legnagyobb zsidó politikai és szépirodalmi heti lapja.

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Király-utca 36.
Előfizetési ár:

Egész évre	96 K
Fél évre	48 K

A „Jövönk“ kiadásában eddig megjelent művek:

Dr. Simon Lajos: Hová vezet a zsidók utja ára 8 K.

Kohn Otto: A zsidó nép jövője ára 2 K.

Sajtó alatt: Max Nordau: Dr. Kohn. Dráma 4 felv.

Az előfizetők a „JÖVŐNK“ minden kiadványát,
járulékképen 20%-os árengedménnyel kapják.

A 4726

Ha az ember, a történelemnek olyan korszakait éli át, melyek a mindennap egyformaságától elütnek, könnyen követi el azt a hibát, hogy ezt a kort fordulópontnak tekinti az emberiség történetében. Rövid az ember élete, oly kevés rendkívüli történhetik meg vele, hogy nem csodálkozhatunk, ha az egyén általánosít és saját életének izgalommal, történésekkel és változatosságokkal tele részét a fejlődéstörténet döntő fontosságú részének tekinti.

Ilyen szempontból nézve az utolsó évek eseményeit, ezeket is évszázadokra kiható jelentőségűeknek tekinthetnők. De ha aztán kutatjuk, hogy melyik az az egész emberiség általános haladására kiható eszme, melyet ezeknek az éveknek küzdelmei felvetettek, vagy amelynek megvalósításához legalább részben hozzájárultak, akkor feleletet nem kapunk. A militarizmus még nem szűnt meg, a feudálisztikus rendszer maradványai a kapitalisztikus termelőrendszerből még nem voltak kiüríthetők, s a Wilson propagálta népszövetség, *— eszméjél* Kant már régen felvetette, s minden nagyobb háború után előtérbe került. A technika haladása a vérengzésnek lehetőségét nem szüntette meg, sőt ellenkezőleg, ezek még irtózatosabbakká lettek és ezek az irtózatos emberpusztulások nem teremtették meg azt a belátást, hogy más erkölcsösebb emberiségre van szükség, hanem ellenkezőleg elvadtították az erkölcsöket, leszállították az emberi méltóságot, és hatalmi tébolyok eszközévé tették a természet legmagasabbrendű megnyilvánulását: az embert.

Hisszük azonban, hogy e szomorú jelenségek csak átmenetiek, s így a nemrég dult háborút visszafelé mutató irányban sem tekinthetjük fordulópontnak. Csak egyes népek és nemzetek szempontjából lett óriási jelentőségűvé a világháború, s e nemzetek közé tartozik a zsidó nemzet.

A zsidó népnek nem volt érdeke ez a háboru, sem összességében, sem egyéneiben, s mégis kénytelen volt azt végigharcolni. A zsidó népnek nem volt semmi köze az imperialisztikus célokhoz, melyek a háborut okozták és mégis azt mondhatjuk, hogy a világháboru és az általa felvetett kérdések megoldásának szükségessége adta meg a hazátlan zsidó népnek a hazát, s a zsidóságtól már-már elszakadt zsidók nagy tömegének népi öntudatát.

Emlékezzünk csak!

Nem is olyan régen, talán öt esztendeje, ha nem-cionisták körében a zsidó nép földjéről, Palesztináról beszéltünk oly értelemben, hogy ott a zsidó nép számára közjogilag biztosított otthont akarunk teremteni, akkor itt Magyarországon csak gunyos mosolygással, ironikus megjegyzésekkel, csak kétkedéssel és gáncsoskodással találkoztunk. Valamivel régebben, tizenöt—husz esztendővel ezelőtt más országokban is így volt ez. És ma? A világ legtermészetesebb hangján beszélünk arról, hogy a békekonferencia nekünk ítélte Palesztinát, sőt mi több, egyek vagyunk még annak a párisi „izraelita” szakférfiúnak az elítélésében is, aki e terv ellen nyilatkozott a konferencia előtt.

Hol vannak a gunyosan mosolygók, a gáncsoskodók és a józanságukat hangoztató kétkedők? Hol vannak az utopisztikus tervért rajongókat kinevető és üldöző bölcsek? Ott állnak véges tudásuk ócska maradványaival, mialatt az utópia valósággá lett és az érte rajongókat újabb megfeszített és nemes munkálkodásra ösztönzi. Palesztinát a népek tanácsa nekünk ítélte, s most már nagy és szent feladat azt a földet a belátás, a méltányosság, az igazságosság és a sokaktól oly jogtalanul bitorolt mindent átfogó szeretet fogalmának nyugodt, s állandó otthonává tenni.

És hol vannak azok is, akik tagadták a zsidó nép létezését? — Környezetünk, embertársaink gondoskodtak arról, hogy elhagyják kényelmes álláspontjukat. Akiket az érvek sorozata megingatni nem tudott, akik a szív hangjait meghallgatni nem akarták, most kénytelenek más, kevésbé szelid érvelésre reagálni. A gyűlölet

A ZSIDÓ NÉP JÖVŐJE

ökölcsapásai üzik mindezeket, vagy az öntudatos zsidók táborába, vagy a faji és egyéni szempontból legerkölcstele-^{teljes}nebb és leggyávább megsemmisülés, a zsidó multtal való teljes szakítás felé: a keresztviz felé. való

Eléggé szomorú, hogy nálunk is, miként egykor Oroszországban, sok ártatlan zsidó férfi, nő és gyermek vérének kellett kiömlenie, mielőtt a most győzedelmeskedő felfogás érvényesülhetett. Szomorú, hogy nem találta meg a nép már előbb is azt a népi öntudatot, mely szükséges ahhoz, hogy tette serkentsen, és tervszerű munkára ösztönözzön. Nem akarunk a multa visszaható panaszokat hallatni, de végtelenül sajnálkoznunk kell, ha látjuk, mennyi zsidó tetterő, tehetség és ügyesség pocsékolódott el népüktől idegen célok szolgálatában; téveszmékért folytatott sok áldatlan harcban.

A zsidóság kebelében fennállott asszimilációs tendencia tökéletes kudarcot vallott. Ennek nagyon sok oka van, de két ok körül csoportosítható valamennyi. Az egyik egy rajtunk kívül álló s minden józan szemlélő számára világos ok: az, hogy a körülöttünk levő népek nem kívánták a mi beolvadásunkat, s a másik ok, mely benső, s melyet minden zsidónak éreznie kellett és tudatosan, vagy öntudat ~~általán~~ érzett is, az, hogy a zsidó, lelkének belsejében nem is kívánt asszimilálódni. Természetesen nem egyes zsidókról beszélünk, kiknek anyagi és szellemi érdekei sokszor mutatták nagy előnyt és hasznot ígérőnek a tökéletes beolvadást abba a népbe, melynek területén éltek, hanem a zsidó nép nagy tömegeiről, és a népben működő ama eleven erőről, melynek köszönhető, hogy évezredek viharai, katasztrófái és kimondhatatlan szenvedései ellenére is fennmaradt a zsidó faj, megmaradt a zsidó nép. Ezen az erőn nem győzedelmeskedhetett egyesek pillanatnyi érdeke és nem győzedelmeskedhetett az a sok teória sem, mely a zsidó nép létezését letagadta.

Mert hiszen ezekben a teóriákban nem volt hiány. Abban a pillanatban, midőn a zsidó népnek ősi földje után való évezredes vágya és törekvése más szóval maga a

zsidó nemzet élete intézményesen és nyíltan kifejezést nyert a cionista mozgalomban és világtkongresszusokban, — ugyanabban a pillanatban ijed megrebbenéssel dugták össze fejüket, a zsidó nemzet általános nagy érdekeitől saját apró egyéni érdekeiket és érvényesülésüket féltő politikusok és „tudósok” és a legnagyobb nekikeseredéssel bizonyították, kifelé és befelé egyaránt, hogy zsidó nép, zsidó nemzet, az tulajdonképen nincsen. Elfelejtették ezek a tudósok és politikusok, hogy azt bizonyítani, ami nincsen: már magában véve is önmagának ellentmondó valami — és elfelejtették azt is, hogy ha csak három emberi lény is érzi és hangoztatja magáról, a maga nemzeti voltát, akkor már minden teória ellenére is van és él a zsidó nemzet. Pedig ezt nem hárman, nem tizen, hanem a zsidóság osztatlan nagy tömegei hirdették és vallották.

A belülről és kívülről jövő ellentmondásoknak a „tudósok” kénytelenek voltak deferálni és teóriájukat oda módosították, hogy: ha van is zsidó nép, vagy nemzet, a saját és összes emberiség érdeke a teljes beolvadás, a gazda népekbe való felszívódás. Mendelsohn átkos miszsió-teóriájának az idők követelményeihez idomított módosítása volt ez.

Nem kell ahhoz sok bizonyítás, hogy a józan gondolkodó belássa, mennyire tévednek azok, kik több hasznot várnak a zsidóságtól az emberiség szempontjából, ha vérét más népek vérenek felfrissítésére adja oda. A fajok származása tanának mai állása arra vall, hogy nagyon távol álló fajok kereszteződése következtében előállott ivadékok faji értéke jóval alacsonyabb, mint a teremtő fajoké. De ettől eltekintve is a zsidóság kulturmunkáját idegen máz fedí és ujat, eredetit és önállót addig nem adhat, míg minden téren nem érvényesül benne a faji szellem. Ezt a faji szellemet pedig csak önmagában találhatja, a maga teremtette kulturélet körében, s nem más népeknél, bármennyire mondják is elzsidósodottaknak azokat a rossz nyelvek.

Él, működik és folyton alkot a zsidó génius, de munkájának eredménye csekély, alkotásának a jellege bizonytalan és megjelenésének minden formája jellem nélkül való addig, míg természetes helyére nem talál. Az idegen kön-

többször nem csak rosszul érzi magát, de nevetségessé is válik, s elveszti méltóságát és minden erejét. Hogy a zsidó művész, tudós és író mégis érvényesül, az az általános szellemi szegénység okozta igénytelenségnek egyik jele, s csak megerősíti bennünk azt a feltevést, hogy az idegen befolyástól ment, saját szelleme körében alkotó zsidó géniusztól a szépség-, erkölcs- és eszmeszolgálatnak eddig el nem ért fokait remélhetjük.

A beolvadni akarók mindegyike nem gondoltak, de nem is gondolhattak, mert az őszinteségnek és erkölcsi fel-fogásnak ezt a magaslatát, soha el nem érték. Egyesek pillanatnyi érdekeiről volt szó mindig, s ez volt az oka annak, hogy az asszimiláció mint bevallott cél oly sokáig maradhatott fenn. Ám egyesek pillanatnyi érdekei szerint való eljárást sokáig követheti a tömeg, de a reakció el nem maradhat. És a reakció be is következett.

Messzire vezetne, ha az asszimiláció jellemzéséből kiindulva a reakció utját követni akarnók. De egy kísérő jelenségre fel kell hívunk a figyelmet. Ez a zsidóság testi és erkölcsi romlásának ténye. A népi öntudatát veszített nép, amíg benne gyökerező magasabb célt nem talál, a mindennapi élet örömeiben keresi azt a célt, melyért fáradnia, áldozni és küzdeni érdemes. Egyébként az asszimiláció annál könnyebben látszott keresztülvihetőnek, minél gazdagabb volt az asszimilálódni törekvő egyén. A gazdag zsidó érintkezhetett legkönnyebben a környezettel, s élhetett leginkább abban a boldog tévhitben, hogy nem veszik észre zsidó voltát. Anyagi célok állottak tehát az előtérben és nemzedékről-nemzedékre csökkent az egyén erkölcsi értéke.

Nem szabad természetesen emellett megfeledkeznünk arról sem, hogy a talajt évszázadokon készítette elő eme szomorú tendencia számára a környezet, mely gettóba zárta a zsidót, bizonyos erkölcstelennek tartott foglalkozásokra kényszerítette, s így rendszeresen ölte benne azt az erőt, melyre az úgynevezett emancipáció idejében oly nagy szüksége lett volna. Ugyancsak ez okozta a zsidó nép testi erejének a hanyatlását is, mely jelenség nem kis mértékben járult a zsidóság egészségtelen gazdasági helyzetének kialakulásához.

A zsidóság legjobbjai szomoruan látták ezt az általános lezüllést, és akadt közöttük nem egy, aki tudományosan is felvetette a kérdést: „érdemes-e küzdeni azért, hogy a zsidó faj fennmaradjon, várhat e hasznot az emberiség a zsidó fajnak fennmaradásától?” A becsületes tudomány ugyanarra a végső eredményre jutott, mint a becsületes politikai meggondolás: hogy a zsidó kérdés megoldása csak egy úton lehetséges: a zsidó milieu megteremtése után, és ez esetben a zsidó faj végtelen értékek forrásává lehet, ami világosan fogja igazolni létjogosultságát. (Zollschan: Rassenproblem.)

Ugyanerre az utra utal bennünket a zsidó nép legnagyobb részében, s mondhatjuk, legértékesebb részében uralkodó népi érzés, az összetartozás tudata, s az élni akarás ezer meg ezer megnyilvánulása. Ezek voltak azok a vigasztaló jelenségek, melyek az elcsüggedőket is meggyőzték arról, hogy a kisebbség eltűnni akarásán végül is győzedelmeskedni fog az az életerő, mely a zsidó népet eddig is fenntartotta. A feladat most már az volt, hogyan tereljék ezt az életerőt szabályos mederbe, hogy a zsidóság egészségessé lett vére végre is elvonassék az asszimiláció csökevényhajtásaitól, ama fertőzött kelésektől, melyek eddig a zsidóság életét veszélyeztették. Ezt a feladatot megoldották a cionista mozgalom megszervezői élükön a zsidó nép egyik legnagyobb férfiával: Theodor Herzl-lel.

Nem ujeszmét adott nekünk Herzl, midőn megállapította, hogy miért kell a zsidóságnak küzdenie, és mi az, ami ezt a sokat szenvedett nemzetet méltó polcra emelheti, hanem sokkal többet tett: évszázadok vágyát, nemzedékek bevallott és be nem vallott reményét, csak képletekben kifejezett fohászat öltöztette olyan mezbe, melyben létének mindenki előtt világossá kellett lennie. Megírta sorsdöntő művét: a „Judenstaat“-ot *) és nem törődve gunnyal, gáncsoskodással, s üldöztetésekkel nemzetgyűlésre hívta össze a zsidóságot. Ettől az első baseli kongresszus évé-

*) Legközelebb magyar nyelven is meg fog jelenni, a „Jövők” kiadásában.

től számíthatjuk azt a korszakot, melyet a zsidóság renaissance-ának nevezünk, mert ezzel a politikai megmozdulással egyidőben kapott új erőre a zsidó irodalom és az új zsidó művészet.

Azóta működik a cionista szervezet, és szabályozza a zsidóság körében rendelkezésre álló erőket. Az előbb évenként később kétévenként megtartott kongresszusok a zsidó nép politikai érettségéről, s a zsidó vezetők magasan szárnyaló gondolkozásáról tesznek tanubizonyságot. Az egyéni önzetlenség ragyogó példáit tárja elénk a cionista szervezet alig két évtizedes története. Az európai politikai életnek, korrupcióval és egyéni érdekek hajhászásával fertőzött tengeréből ragyogóan kiemelkedő sziget a kongresszusok története, melyeket mindvégig az öntudatos komoly hang, a lelkesedés és a vita hevében is keresett tárgyilagosság jelleméz. Herzl, Wolffsohn, Warburg, Jacobsohn, Weizmann, Kann, Sokolov, Levin, s nem utolsó sorban Max Nordau és a többi vezérférfiu a zsidó nép államalkotó képességének olyan megjelenései, amilyenekre kevés kis nemzet körében találhatunk. Az erkölcsi züllöttségből kiemelkedő zsidó tömegek pedig teljes lélekkel adják oda magukat a nagy eszmének, s jogosultnak tüntetik fel azt a reményt, hogy egy szebb és boldogabb, de egyszerűsmind jobb és becsületesebb jövőnek a küszöbén áll a zsidó nemzet.

Eme felemelő jelenségek mellett azonban szomorúsággal kellett eltöltenie bennünket sok más jelenségnek, melyekre már utaltunk. Éppen a művelt zsidóság körében kellett a legellenségesebb indulattal találkozoznunk; ott volt leginkább eltűnőben a nemzeti érzés, ott volt a legtöbb kételkedő és a személyes érdekeit féltő. Ezek körében volt a legkevésbé elhihető fogalom az önzetlenség, az önérdek nélkül való megfeszített munkásság fogalma. Megszokván a mindennapi politikai életben a korrupciót, az állhatatlanságot, a közélet fertőzöttségét, nem hihették, hogy a zsidó politikai életben mindez hiányozzék, s ezért támadták, üldözték és rágalmazták a cionizmust. Mindenképen igyekeztek akadályokat vetni az utjába, de fejlődését megakasztani nem tudták.

A cionista mozgalom erejének bizonyítékait éppen a

világháboru adta. Míg minden más országközi mozgalom és szervezet fölbomlott, és részeinek összefüggését elvesztette, addig a cionista szervezet működését meg nem szakítva, töretlen egységében állandóan érintkezésben állott országos szerveivel a semleges Dániának területéről. Míg a rettentő helyzet következtében zsidó zsidó ellen harcolt, azalatt a cionista szervezet vezetősége fenn tudta tartani a kapcsolatot az egész világ zsidóságával. Csak így volt lehetséges, hogy midőn a békekonferencia összegyűlt, akkor a cionista vezetőség az egész világ zsidósága nevében léphetett a népek tanácsa elé, hogy hivatkozva a zsidó nép több ezeréves hagyományaira, Palesztinát a zsidó nép számára követelje.

Óriási erkölcsi felelősséget vállalt ezzel magára a cionista szervezet, és bizonyára nem vállalta volna el, ha a mult tapasztalatai és a józan logika nem jogositották volna fel reá. De a mult tapasztalatai bizonyították, hogy Palesztina az egyedüli ország, melynek területén a zsidó gyarmatosítás állandó eredményekre hivatkozhatik és a zsidó államalapítás jogos és szükséges ténye keresztül vihető, mert csakis ez a hagyományoktól megszentelt rög kötheti, vonhatja magához a zsidó munkást, a zsidó nép tömegeit.

Palesztinában máris széles rétegei vannak a zsidó földmives, iparos, munkás és intellektuell osztályoknak, akik minden tekintetben megállják a helyüket, és ezekre hivatkozhatott a cionista szervezet. Hivatkozhatott ezenkívül mindarra, amit a mozgalom Palesztinában kezdeményezett és létesített. Hivatkozhatott a zsidó közgazdasági, közoktatásügyi és művészeti intézményekre, s ama építési tevékenységre, melynek eredménye pl. Tel—Aviv, Jaffa kertvárosának létesítése volt. Az alapokat lerakta a cionista mozgalom a háboru előtti két évtizedben, s hogy ez a működés meg volt, az szerencséje az egész zsidóságnak. Fel sem vetjük azt a kérdést, hogy mi lenne, ha Palesztina sorsa felett a nagyhatalmak most a zsidóság tekintetbevétele nélkül intézkedtek volna.

Nagy eredményeket ért el tehát a cionista mozgalom azalatt is, hogy a zsidóságnak aránylag csak kisebb része volt a háta mögött. Most, hogy táborunk oly hatalmasan megnövekedett, már kiterjedtebb célokat kell magunk elé

tüznünk. Előttünk áll a zsidó-otthon megteremtésének gyakorlati kérdése, s itt szükségünk van az egész zsidó nép támogatására. Nagyszabású munkálkodás korszaka következik most el, az ország további előkészítése és rendszeres benépesítésének megszervezése. Az egész földkerekség zsidósága érdekelve lesz e munkában, az egész földkerekség zsidóságának a segítségével nélkül a munka csak nehezen lesz tehát végrehajtható.

Miben állhat a világ zsidóságának a segítsége, más szóval, milyen uton kell haladnia a zsidóságnak?

Elsősorban is el kell tűnniök ama válaszfalaknak, melyek ma még zsidó és zsidó között emelkednek. A mostani, sorsdöntő korszakban nincsen helye semmi pártküzdelemnek, társadalmi harcnak, avagy vallásos felfogásbeli különbségből eredő villongásnak. Legyen egy a zsidóság abban a nagy feladatban, hogy megoldja a zsidó kérdést. A zsidó nép otthonát el se tudjuk képze'lni másna', mint a ~~demokrácia~~ és a szabadság hazájának, melyben szabad a gondolat, szabad a sajtó és a véleménynyilvánításnak mi sem áll utjában. Az otthonában élő nép minden egyéne felléphet jónak tartott eszméje érdekében, s követelheti, hogy meghallgatásra találjon. Minden vallási árnyalat követelheti ott, hogy felfogásának teljes szabadsága biztosittassék, de ma az előkészítés nehéz munkáját a válaszfalak emelése, vagy erősítése csak hátráltatná.

Ma erkölcstelenségnek kell bélyegeznünk minden kísérletet, mely arra irányul, hogy a zsidó nép egységét megbontsa. Abban a célban, hogy megmentjük a zsidó népet a fizikai és erkölcsi leromlástól, egyek lehetünk mindannyian, s az adott körülmények között csak egyetlen eszköz áll rendelkezésünkre: a nemzeti érzés ápolása, a zsidó öntudat emelése és a zsidó nép otthonának megteremtése.

Ez a cionismus!

A cionismustól adott nemzeti keretben megfér egymás mellett az orthodox és a neolog, a gazdag és a szegény, a munkás és a munkaadó, közös nemzeti célok, közös ellenségek vak gyűlö'ete, s a gazdasági és erkölcsi élet közös nyomora fűz bennünket össze. Bünt követ el népe ellen az, aki aki ujászületésének nehéz perceiben kon-

kolyt hint soraiba, s feleleveníti azokat az ellentéteket, melyek csak szerencsétlen helyzetében alakulhattak ki, s melyeknek egy szebb kor bekövetkeztével el kell tűnniök.

A cionismus nagy cél érdekében fogja össze a világ zsidóságát; életre kelti benne a szunnyadó nemes érzéseket, s igyekszik eltávolítani belőle minden beléje került szenyest. Az a nép, melyben nincs nemzeti érzés, minden jellem nélkül való. A nemzeti keret tehát az egyedüli, mely amellet, hogy tökéletesen megfelel a zsidóság történetének és hagyományainak, megadhatja a zsidóság jellemét, hogy az tisztán ragyogjon a kortársak és a jövő előtt.

Ebből a meggyőződésből fakadt a zsidó népnek ama törekvése, hogy nemzeti otthonát Palesztinában újra felépítse és ugyanebből a meggyőződésből fakadt a világháboru közvetlen folyamán az egyes országokban szétszórt zsidóságnak ama törekvése is, hogy a wilsoni alapelvek értelmében a nemzetiségi kisebbségi jogokat, a kulturális autonómiát követelje és kivívja magának.

Eme törekvések máris nagy, — mondhatnók teljes mérvben kielégítő eredményre vezettek. A világháboru következtében ujonnan alakult vagy határaiban megváltozott országok (például Lengyelország, Litvánia stb.) a békeszerződések értelmében intézményesen biztosították az országban lakó zsidóság nemzeti autonómiáját, külön zsidóügyi minisztériumok intézik a zsidóság belső és külső ügyeit, zsidó iskolák állítottak fel, melyekben a tanítási nyelv a zsidó nemzeti nyelv, általában megvalósítottak és biztosítottak mindazon jogok, melyek a nemzeti autonómia keretén belül értelmezhetők.

Nem szeretnők, ha az egyes országok zsidóságának nemzeti autonómiára való törekvése félreértésekre adna alkalmat.

Nem óhajtunk államokat alkotni az egyes államokban. A zsidó mindig jó polgár és becsületes hazafia volt annak az országnak, melynek a területén lakik. És nemcsak

A ZSIDÓ NÉP JÖVŐJE

azért jó hazafi, mert ezt kötelességének tartja, hanem benső érzelmi okoknál fogva. Második természetévé lesz az, hogy szereti a népet, melynek a körében él, lelkesedik céljaiért, támogatja küzdelmeiben, s az csak természetes, hogy szülőföldjéhez, még ha mások is az urak rajta, szeretettel ragaszkodik. Ezt a ragaszkodást és szeretetet még környezetének tőle való idegenkedése és a gyakori üldözések sem ölik meg benne.

A zsidóság elhelyezkedése is az egyes államok területén, lehetetlenné tesz minden corpus separatum-ot. Az öntudatos zsidóság nem követel szülőföldjén, tartózkodási helyén más jogokat, mint amelyek minden más nemzeti kisebbséget megilletnek. Ezek közé tartozik elsősorban az egyenlő elbánás, s a saját szokásai szerint való élési joga. Ezek a követelések egyébként mindenütt a helyi körülményektől függnék és mindenesetre mások lesznek Németországban, mint Oroszországban és mások Magyarországon, mint Lengyelországban. Bárhol is legyenek azonban a zsidó nép tömegei, sehol irredentáknak nem tekinthetők. A zsidó népnek lesz otthona Palesztinában, s más népek földjére, természeti kincseire, s határaitra nem fáj a fogá. A zsidó tömegek minden földön a legbiztosabb támaszai a rendnek, a munka, a forgalom, a kereskedés és az ipar szabadságának. Sok tekintetben így volt ez már eddig is, de sokkal inkább így lesz ez, ha a politikai változás a zsidó nép nyomott hangulatát megszünteti és erkölcsi fokát emeli. Hangoztatni akarjuk azonban, hogy a zsidó nemzetiség mint ilyen sem eddig, sem ezután nem tekinthető a lakóhelye lakósságára nézve ellenséges faktornak, mert érdekelletben a gazdanéppel nem áll, mert a gazdanép helyzetének javulásával javul a köztök élő zsidók helyzete és minden elképzelhető érdeke a körülötte levő lakósság érdekével azonos.

Azt az egyet azonban nem lehet kívánni a zsidó néptől, hogy továbbra is belső ellentmondásban legyen önmagával, hogy egész élete ne legyen egyéb, mint egy rettenetes hazugság, hogy halhatatlan belső erői ellenére

is a haldoklót, az életből távozót, a másban tökéletesen felolvadót játssza. Lássuk meg az igazságot: a zsidó nemzet él, s mint ilyen, mint élő a jogait el nem adja.

A cionismus céljainak elérésével azonban élet vesztí az a kérdés is, hogy a zsidó nemzetiség fennmaradása valamely állam területén kívánatos-e, vagy sem. Az egyes országok területén a zsidó népnek aránylag csak kisebb részei fognak élni, a nép zöme Palesztinában lesz bizonyos előre pontosan meg nem határozható idő múlva. A visszamaradók csak a gazdaságilag már stabil helyzetben lévők lesznek. A gazdaállam és a visszamaradóknak ez a csoportja is nyer azonban a többiek kivándorlása révén, mert egyrészt az egészségtelen gazdasági helyzetet szünteti meg, a zsidó szellemi foglalkozást, kereskedelmet és ipart üzők számának csökkenése, másrészt az antiszemitizmus élet tompítja le a zsidók nagyobb tömegeinek eltávozása. Hiszen jól tudjuk, hogy az antiszemitizmus egyik felidézője mindig az volt, hogy a zsidók a lakósságnak kisebbik felét tették ki ugyan, de azért elegenden voltak ahhoz, hogy a többségben levő másfajú lakósság minden téren konkurrenseként lásson bennük, ha mindjárt teljesen indokolatlanul is. Ha már most a zsidó kisebbség mindenütt elenyészővé válik, s versenye a másfajúakra többé még látszólag se veszedelmes, akkor az antiszemitizmus egyik oka már meg is szűnt. De ettől a természetes processzustól eltekintve is javul az idegenben élő zsidó helyzete, mihelyt valamely szervezet áll a háta mögött a maga megtorló hatalmával, s a viszonyosság elve minden országban olyan elbánást biztosít az egyes zsidóknak, mint amilyenben amaz ország polgárai a zsidóhonban részesülnek. Aki pedig nem akar tagja maradni a zsidó közösségnek, az éppen olyan könnyen lehet más népközösség tagjává, mint ahogy mostanában bárki felveheti amaz ország állampolgárságát, amelyben hosszabb ideje lakik.

De azok számára, akik zsidók akarnak maradni, — s ez a zsidóságnak quantitative számottevőbb része, — a cionizmus megadja a további becsületes és büszke élet lehetőségét. A zsidóság zöme, igenis, tovább fog élni, fejlődni és alkotni, s oly módon fogja kielégíteni ama benső ösztönt, mely őt állandó tevékenységre készíti,

hogyan abból saját magának, s az egész emberiségnek haszna lesz. Ha majd a zsidóság meglelte önmagát, akkor kiveti magából azt a sok hibát és félszogséget, melyet beléerőszakoltak a sötét évszázadok. Tisztult erkölcsi felfogással és edzett testtel fogja teljesíteni hivatását: a kultúra fejlesztését, az erkölcsösség megerősítését és oly tisztult világnézet megteremtését, mely méltó ahhoz a szellemhez, melynek képviselője évszázadokon át volt a zsidó nemzet. A Mózesek, Dávidok, Maimonideszek, Spinozák és Herzl-ek faja nem fogja megtagadni önmagát. De ha az a sok elnyomott erő, tehetség és érték, amellyel a zsidóság rendelkezik, szabad utra lel, akkor talán éppen a zsidóság földjéről, Palesztinából fog kiindulni az egész emberiség ujjaszületése, melyet olyan sokan a világháborútól vártak, s amely, amint sajnos tapasztalhattuk, eddig még be nem következett.

A népét szerető, öntudatos és gondolkodó, de egyszersmind az egész emberiség szolidaritását átérző zsidó csak így képzelheti el a zsidókérdés megoldását.

A magyarországi zsidóság sokáig hitt abban, hogy ez ország népe őt régen testvérének fogadta és közötté, valamint önönmaga között semmi különbséget nem ismer. Ez volt egyik legfőbb oka annak, hogy a magyarországi zsidók legnagyobb része idegenkedett a cionizmustól. A zsidó hivatalos köröknek egyetlen célja volt: letagadni a zsidó nemzet létezését és a zsidókat izraelita vallásu fajmagyarokként kezelteni. A környezet szelid intéseit, az akkor még szórványosan jelentkező cáfolatokat nem akarta észrevenni senkise. Az iránt pedig, ami az ország határain kívül élő zsidókat illette, semmi érdeklődést se tanusítottak. Aránylagos jó sorsa következtében elbizakodottan és elvakultan élt Magyarhonban a zsidók tömege.

Nos, a legutóbbi események megmutatták, hogy mennyire tekint a magyarnak a zsidót a magyar nép. Egyesek elvakultságának az árát, amiért ezek elég vakmerőek voltak magukat a magyar nép képviselőinek kiküldeni, ártatlanok ezrei és tizezrei fizetik meg. Most már ébred szép álmából a magyar zsidóság, s kétségbeesetten keresi

az utat, melyet követnie kell. A saját bőrén érzi most már a zsidóságnak a szenvedésben való szolidaritását és szervezetlensége következtében csakis a rossz oldalát tapasztalja ennek az összetartozásnak. Talán megtanulta most a saját kárán azt, amit — eléggé sajnós az is, — alkalma lett volna más országok zsidóinak szenvedéseiből megtanulni.

Talán megtanulta a magyarországi zsidóság is azt, amit nála sokkal tehetségtelenebb népek és emberközösségek ősidőktől fogva és ösztönszerűleg éreztek, hogy csakis a népi összetartás, szervezettség, csakis az egyéneknek az összesség érdekében való maguk feláldozása lehet az az út, mellyel a multak minden fájdalmait elkerülhették volna és amellyel a jövőndő minden esetleges veszedelmeit megelőzhetjük.

Megmutattuk ime azt az utat, melyet követnie kell a zsidóságnak, hogy lehetetlen helyzetén segítsen. Csak az egységesen szervezett zsidó nemzeti erő adhat biztosítékot arra, hogy a jövőben bennünket egyetlen oldalról se lehessen megtámadni, és csak ebbe az egységesen szervezett zsidó nemzeti erőbe való bekapcsolódás teheti jóvá azt a sok bűnt, melyet a magyarországi zsidóság eddigi vezetői, — mondhatnók: félrevezetői, — a Magyarországon élő zsidó nép ellen elkövettek. Bebizonyult, hogy bűn és árulás népünk ellen az öntudatos és szándékos asszimiláció, de láttuk azt is, hogy az egész emberiség érdeke, hogy egy erkölcsében, önérzetében és szellemében tiszta zsidófaj teljesítse minden fajok ama közös hivatását, hogy éljen, de megoldja ama feladatokat is, melyeknek megoldása faji tulajdonságainál fogva a zsidó fajra vár: egy új tisztult és magasabbrendű zsidó kultúra megteremtése és ápolása a zsidó népnek ősi földjén, Palesztinában.

Hisszük és reméljük, hogy a magyar zsidóság, miután egyszer lethargikus álmából ily durván felriasztották, tudni fogja, hogy mi a kötelessége, s a cionizmushoz való tömeges csatlakozással segít bennünket abban a nehéz munkában, melynek célja a zsidó nép jövőjének szép és méltó keretben való biztosítása.

